

8. FEBRUAR 2015.

ŠTA TREBA ZAPAMTITI IZ SLUČAJA JABLANOVIĆ?

Premijer Isa Mustafa je 3. februara objavio da minister za zajednice i povratak, Aleksandar Jablanović, nije više deo vlade, baš uoči novog protesta, koji je trebalo da se odigra 4. februara. Kao rezultat toga, došlo je do trenutnog odlaganja protesta. Jablanović je pretrpeo tešku kritiku velikog broja političkih stranaka, nevladinih organizacija, medija i javnosti, nakon što je nazvao „divljacima” članove organizacije rođaka nestalih osoba, koji su blokirali ulaz u pravoslavnu crkvu u Đakovici protestujući zbog dolaska Srba koji su hteli da prisustvuju božićnoj liturgiji. U isto vreme, ministri Srpske liste u vladi su bivali napadnuti, još od uspostavljanja nove vlade Kosova, zbog izjava koje su ukazivale na to da oni ili ignorišu ili ne priznaju nezavisnost Kosova, u skladu sa zvaničnim stavom srpske vlade. Dana 24. januara, veliki broj ljudi je učestvovao na protestu, koji su sazvali Samoopredeljenje, Alijansa za budućnost Kosova i „Inicijativa za Kosovo”, zahtevajući Jablanovićevu ostavku i usvajanje novog zakona o javnim preduzećima, kojim bi se nacionalizovao rudarski kompleks Trepča. Na protestu, koji je usledio 27. januara, došlo je do nasilnih obračuna između demonстранata i kosovske policije.

Ostaje nejasno šta će biti ishod Mustafine odluke da razreši Jablanovića u smislu daljeg učešća Srpske liste u vladi. U utorak, 5. februara, Jablanović i drugi kosovski ministri iz Srpske liste su se sastali u Beogradu sa srpskim premijerom, Aleksandrom Vučićem, i direktorom Kancelarije za Kosovo i Metohiju pri srpskoj Vladi, Markom Đurićem. Dogovoreno je da će odluka o daljem učešću Srpske liste u kosovskoj vladi biti doneta nakon što pregovori između Srbije i Kosova budu nastavljeni 9. februara u Briselu. Đurić i Jablanović su oštro osudili razrešenje Jablanovića kao naglu i politizovanu odluku, koja nije imala veze sa Jablanovićevom izjavom, a da svakako nije bila usmerena na albansku zajednicu na Kosovu, već samo na one koji su nasilnički blokirali ulaz u pravoslavnu crkvu u Đakovici.¹ U isto vreme, Đurić je protumačio razrešenje Jablanovića kao etno-nacionalno motivisano, tvrdeći da je to bilo poniženje Srpske liste, koje je usmereno prema celokupnoj srpskoj zajednici na Kosovu.²

Kakav god bio ishod ovih događaja, etnički uokvirene kontroverze u vezi sa Jablanovićem otkrivaju da etničke tenzije u politici mogu lako da mobilišu javnost i da budu ventil za frustraciju lošom društveno-ekonomskom situacijom i percepcijom raspostranjene korupcije. Istina da je bilo glasova koji su tvrdili da mora da se napravi razlika između Jablanovićevih izjava i srpske zajednice na Kosovu uopšte.³ Takođe ima i srpskih predstavnika koji su insistirali na tome da je Jablanović trebalo da se povuče, jer je njegova izjava uvredila mnoge Albance, i da se vlada mora koncentrisati na rešavanje problema koji pogađaju svakodnevni život građana.⁴ Međutim, opšte albansko-srpske etničke tenzije su vidno prisutne na demonstracijama i protestima tokom poslednjih mesec dana. Indikativno je da ljudi nisu bili izašli na ulice da protestuju tokom prošlogodišnjeg političkog zastoja u formiranju vlade ili da

¹ http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2015&mm=02&dd=05&nav_category=640&nav_id=954971;
<http://koha.net/?id=27&l=43695>

² http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2015&mm=02&dd=05&nav_category=640&nav_id=955181

³ <http://www.gazetaexpress.com/oped/pranvera-e-arabeve-te-prishtines-77694/>; <http://koha.net/?id=31&o=508>.

⁴ http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2015&mm=01&dd=29&nav_category=640&nav_id=952532.

izraze svoje nezadovoljstvo društveno-ekonomskom situacijom na Kosovu, već da su izabrali da protestuju zbog albansko-srpskih tenzija u kosovskoj vladi i u odnosu između Kosova i Srbije. Etničko-nacionalni sukob je takođe očigledan u reakciji beogradskih zvaničnika na razrešenje Jablanovića. Ove rastuće etničke tenzije bi mogle biti štetne za napore koji su bili postignuti u integraciji srpske zajednice u kosovski okvir. Pogotovo je srpska zajednica južno od reke Ibar ugrožena u ovakvoj situaciji, mada je ohrabrujuće što među-etnički incidenti nisu bili prijavljeni tokom ovog perioda političke konfrontacije.

Imajući na umu tinjajući porast etničkih tenzija oko pozadine kontroverzi u vezi sa ministrom Jablanovićem, vlada bi trebalo da preduzme mere kako bi sprečila da unutrašnje rasprave u vladi dosegnu društvene dimenzije duž etničkih linija. Nedovoljna koherentnost i politika sukoba, koja je na pomolu unutar vlade, ne samo da dovode do etničkih konfrontacija, koje mogu biti veoma štetne za harmonizaciju albansko-srpskih odnosa na Kosovu, već nisu produktivne za rad vlade u ključnom trenutku za kosovske napore ka evropskim integracijama i unutrašnjoj stabilizaciji. Nova vlada jedva da je donela neku odluku otkad je uspostavljena, dok je zemlja na ivici građanskih nemira. Uz to, ostale zajednice su marginalizovane u trenutnoj raspravi o odnosima zajednica, koja je u potpunosti koncentrisana na albansko-srpske odnose i sukobe.

Koalicioni partneri, PDK-LDK i Srpska lista, treba da se dogovore o skupu principa koji će utapati stazu za sporazuman i koordinisan radni ambijent između albanskih i srpskih predstavnika u vladi Kosova, bez obzira na različita politička stanovišta njenih članova o statusu Kosova. Osnova ovog radnog sporazuma bi trebalo da bude jasna razlika između političkih težnji ministara i drugih vladinih zvaničnika kao članova njihovih političkih stranaka, i njihovog rada i izjava u svojstvu šefova institucija koje legalno predstavljaju i članova vlade Republike Kosovo.

Srpski predstavnici u kosovskoj vladi bi posebno trebalo da se suzdrže od davanja izjava o velikom pitanju statusa Kosova i njegovih odnosa sa Srbijom. Ovo pitanje bi trebalo da se rešava u okviru dijaloga o normalizaciji odnosa između Srbije i Kosova, kojim posreduje Evropska unija, a ne da postane stvar unutrašnjeg neslaganja u okviru kosovskih institucija. Pored toga, izjave, koje se čak samo indirektno ili simbolički odnose na pitanje kosovskog statusa, nisu se pokazale se produktivnim prilikom bavljenja mnogim konkretnim i osetljivim problemima sa kojima se srpska i druge zajednice suočavaju i na čije rešenje čekaju, kao što su društveno-ekonomski uslovi, pristup vladavini zakona i kvalitetnoj zdravstvenoj zaštiti, zapošljavanje onih koji pohađaju srpske obrazovne institucije na Kosovu i podsticaji za kulturni kontakt i izražavanje.

Dodatni izveštaji I političke analize:

[ECMI Kosovo poziva na razumnost i delovanje u vezi sa protestima u Prištini](#)

25. januar 2015.

<http://goo.gl/BUFxp9>

[Stvaranje radnog ambijenta unutar Vlade Kosova](#)

19. januar 2015.

<http://goo.gl/fqTYG5>

[ECMI Kosovo osuđuje blokadu ulaza u Srpsku Pravoslavnu Crkvu u Đakovici](#)

7. januar 2015.

<http://goo.gl/RQZ5A1>

[Politički izveštaj: Formiranje nove Vlade Kosova, zastupljenost manjinskih zajednica i izazovi koji predstoje](#)

10. decembar 2014.

<http://goo.gl/ztDfOI>

[Pregled nedavne bezbesnosne situacije na Kosovu](#)

4. novembar 2014.

<http://goo.gl/3RvllC>

[Manjinske zajednice žele izlaz iz dorsokaka](#)

23. oktobar 2014.

<http://goo.gl/sBf53x>

[Političke partije manjinskih zajednica na Kosovu u menjajudoj političkoj sredini na Kosovu](#)

31. jul 2014.

<http://goo.gl/sSc7dn>

[ECMI Kosovo poziva na mir u svetlu eskalirajudih etničkih tenzija nakon fudbalskog meča između Srbije i Albanije](#)

15. oktobar 2014.

<http://goo.gl/88dOMR>

[Premošdavanje podele: Formiranje zajedničkog odbora za Mitrovicu](#)

27. jun 2014.

<http://goo.gl/d6XKws>

[Opšti izbori na Kosovu : Osvrt na probleme, izazove i politički scenu pred glasanje zakazano za 8. jun](#)

2. jun 2014.

<http://goo.gl/qlrHmd>

[Pregled nekih izazova u nacrtu Zakona o opštim izborima u Republici Kosovo](#)

17. april 2014.

<http://goo.gl/nufjM0>

[Tarnziciona pravda, manjinska prava i zajednice na Kosovu](#)

28. mart 2014.

<http://goo.gl/tiQJcF>

[Lokalni izbori na Kosovu 2013 godine: Stečena iskustva za manjinske zajednice](#)

20. decembar 2013.

<http://goo.gl/p2MmME>

POLICY BRIEF

Za više informacija, molimo vas kontaktirajte:

ECMI Kosovo

Tel: + 381 (0) 38 224 473

Email: info@ecmikosovo.org

Web: www.ecmikosovo.org

O ECMI Kosovu

ECMI Kosovo je vodeća nevladina organizacija, koja se bavi pitanjima manjina na Kosovu, sa ciljem da razvije inkluzivne i reprezentativne institucije odgovorne za pitanja zajednica, koje podržavaju stabilno i multi-etničko Kosovo. ECMI Kosovo doprinosi razvoju, jačanju i implementaciji relevantnog zakonodavstva podržava institucionalizaciju vladinih tela koja predstavljaju zajednice i povećava kapacitet aktera civilnog društva i vlade kako bi sarađivali na konstruktivan i održiv način.